

بلاروس، سوریه، قزاقستان، برزیل، ونزوئلا، عراق، گرجستان، مولداوی، ویتنام، مقدونیه، پاکستان، سورینام و روسیه به عنوان کشورهای هدف کشت فراسرزمینی بسته شده است.

مزایای توسعه کشت فراسرزمینی

بدون هیچ شکی کشت فراسرزمینی می‌تواند مزایای زیادی برای امنیت غذایی کشورمان به همراه داشته باشد به طوری که اجاره ارزاقیمت زمین‌های زراعی برای کشاورزی در کشورهای هدف، می‌تواند در نهایت به توسعه صدور خدمات فنی مهندسی داخل کشور منجر شود.

از طرف دیگر با به کارگیری اراضی کشاورزی خارج از کشور، استراحت زمین‌های داخلی را تضمین کرده و آب و خاک خود را ترمیم می‌کند. علاوه بر آن، بخش بزرگی از نیازمان به محصولات کشاورزی تأمین می‌شود.

مهدی سروی، کارشناس کشاورزی و امنیت غذایی در این خصوص به «ایران» می‌گوید: بعضی محصولات کشاورزی از جمله سویا و ذرت که مردم مصرف می‌کنند در میان مدت امکان تولید یا جایگزینی آنها با سایر محصولات وجود ندارد.

وی افزود: از طرف دیگر تولید داخلی این محصولات کفاف میزان مصرف داخلی را نمی‌دهد لذا برای این امر باید محصول مورد نظر را وارد کنیم که در این خصوص دو راهبرد وجود دارد؛ ابتدا به واردات صرف روی آوریم که می‌تواند مشمول تحریم قرار گیرد یا اینکه وابستگی اقتصادی را به کشور مقابل تحمیل کنیم و سرمایه‌گذاری کشاورزی را در آنجا توسعه دهیم.

این کارشناس مسائل کشاورزی یادآور شد: سرمایه‌گذاری در زمینه کشاورزی می‌تواند در قالب‌ها و قراردادهای متفاوتی صورت گیرد تا تحریم روی آن تأثیر نداشته باشد، البته تحریم در روابط بانکی اثرگذار است و با یک هماهنگی دوطرفه بین دو کشور این موضوع حل شود. وی افزود: برای واردات

سویا از روسیه و قزاقستان یا برنج از پاکستان محصولات تولید داخل از جمله کاهو و سبزیجات را می‌توانیم به این کشورها صادر کنیم. سروی اظهار کرد: وقتی تجارت دوجانبه با کشوری صورت می‌گیرد تجارت طرف مقابل نیز وابسته به شماست. بنابراین با یک قیمت پایین‌تر محصولات کشاورزی صادر و وارد کشور می‌شود و قابلیت شناسایی هم توسط مراجع بین‌المللی ندارد تا تحریم‌ها روی آن اثرگذار باشد.

این کارشناس کشاورزی در پایان اظهار کرد: بسیاری از کشورهای جهان مثل کشورهای اوراسیا، خود بستری برای کشت فراسرزمینی فراهم کرده‌اند. بنابراین در میان مدت قاعدتاً کشت فراسرزمینی برای ایران بهتر از واردات خام بوده و تحریم ناپذیر است.

بخش خصوصی چه می‌گوید؟

علی رضوانی‌زاده، نایب‌رئیس انجمن کشت فراسرزمینی ایران در گفت‌وگو با «ایران» درخصوص آخرین وضعیت کشت فراسرزمینی گفت: هم‌اکنون کشور اوگاندا اعلام آمادگی کرده که می‌تواند یک میلیون هکتار از اراضی زراعی خود را به سرمایه‌گذاران ایرانی اختصاص دهد. وی افزود: از طرف دیگر چندی پیش ونزوئلا نیز اعلام آمادگی کرده که یک میلیون از اراضی زراعی خود را به کشاورزان ایرانی اختصاص دهد. به همین دلیل اگر سرمایه‌گذاران کشورمان با همکاری دولت و وزارت جهاد کشاورزی به این دو کشور ورود کنند، به‌راحتی می‌توانیم در تولید ذرت خودکفا شویم تا دیگر ارز زیادی برای واردات این محصول از کشور خارج نشود و حتی می‌توانیم نیاز ذرت کل منطقه را نیز پوشش دهیم. نایب‌رئیس انجمن کشت فراسرزمینی ایران تصریح کرد: دولت باید مشوق‌های عملیاتی زیادی در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهد تا انگیزه آنها برای توسعه کشت فراسرزمینی بیشتر شود.

مشکلات کشت فراسرزمینی

رضوانی‌زاده در بخش دیگری از سخنان خود گفت: عرصه کشت فراسرزمینی عرصه کاملاً رقابتی است که اخیراً با وقوع جنگ بین روسیه و اوکراین نیز تشدید شده است، به‌طوری که با اعلام آمادگی ونزوئلا برای واگذاری یک میلیون هکتار از اراضی خود به سرمایه‌گذاران ایرانی بلافاصله سفیر عربستان در کاراکاس با وزیر کشاورزی ونزوئلا دیدار کرد تا زمین‌های کشاورزی زیادی به این کشور برای کشت محصولات کشاورزی اختصاص یابد. وی افزود: همین امر سبب شد قیمت اراضی کشاورزی در ونزوئلا با افزایش محسوسی روبه‌رو شود، ولی همچنان امکان کشت محصولات کشاورزی در این کشور وجود دارد.

مبنای انتخاب کشورهای هدف چه بوده است؟

درخصوص چرایی انتخاب کشورهای هدف برای توسعه کشت فراسرزمینی، وزارت جهاد کشاورزی، اقلیم مناسب این کشورها برای کشت، میزان بارندگی، استعدادهای فنی، ظرفیت نیروی انسانی، زیرساخت‌های ارتباطی، حمل و نقل، ثبات سیاسی و اقتصادی، میزان بیکاری، روابط سیاسی و دیپلماتیک ایران با این کشورها را از مهم‌ترین دلایل آن نام برده است.

درخصوص چرایی انتخاب کشورهای هدف برای توسعه کشت فراسرزمینی، وزارت جهاد کشاورزی، اقلیم مناسب این کشورها برای کشت، میزان بارندگی، استعدادهای فنی، ظرفیت نیروی انسانی، زیرساخت‌های ارتباطی، حمل و نقل، ثبات سیاسی و اقتصادی، میزان بیکاری، روابط سیاسی و دیپلماتیک ایران با این کشورها را از مهم‌ترین دلایل آن نام برده است

در این باره رضوانی‌زاده خاطرنشان کرد: یکی از اصلی‌ترین اولویت‌های انجمن کشت فراسرزمینی و وزارت جهاد کشاورزی در انتخاب کشورهای هدف به حضور سرمایه‌گذاران ایرانی در کشورهای مختلف و شناسایی زمین‌های کشاورزی مستعد در آن کشور برمی‌گردد. وی افزود: از دیگر ملاک‌های انتخاب کشورها می‌توان شاخص‌های محیط کسب و کار کشورها در بانک جهانی، سهولت سرمایه‌گذاری، اقلیم، آب و خاک و روابط سیاسی و اقتصادی و همچنین همسو بودن کشور هدف با ایران را نام برد. این مقام مسئول در ادامه اظهار کرد: بیش از ۸۰ کشور دنیا پذیرای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی هستند ولی به‌دلیل همسو بودن کشورمان به یک سوم آنها اکتفا کرده است. رضوانی‌زاده عنوان کرد: دولت به‌دنبال کشت محصولاتی همچون دانه‌های روغنی و جو است ولی با این حال بخش خصوصی به کشت دیگر محصولات کشاورزی سودده نیز اقدام کرده است. وی افزود: از ۳۰ میلیون تن محصول کشاورزی وارداتی به کشور تنها ۷ درصد آن از کشت فراسرزمینی وارد می‌شود، لذا آنچنان که باید و شاید نتوانسته‌ایم از مزایای کشت فراسرزمینی استفاده کنیم.

نایب رئیس انجمن کشت فراسرزمینی ایران در پایان گفت: وزیر جهاد کشاورزی علاقه‌مندی زیادی به توسعه کشت فراسرزمینی دارد و همواره پیگیر این موضوع است اما دیگر مسئولان وزارت جهاد کشاورزی نگاه ویژه‌ای به این موضوع ندارند که این امر مشکلاتی را در زمینه توسعه کشت محصولات فراسرزمینی ایجاد کرده است.

تفاهم ایران و روسیه برای کشت فراسرزمینی غلات در روسیه

بر اساس مذاکرات انجام شده با مقامات روسی مقرر شده ایران در اراضی کشاورزی این کشور اقدام به کشت فراسرزمینی کالاهای اساسی از جمله غلات کند.

ویژه‌نامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱